

Gemeenteraadsverkiezingen: Zorgbelang Overijssel doet politieke partijen suggesties

In maart 2018 zijn voor het eerst gemeenteraadsverkiezingen na de decentralisaties via de Wmo, Jeugdwet en Participatiewet. Een goede gelegenheid voor politieke partijen het sociaal domein nog verder te verbeteren. Zorgbelang Overijssel heeft samen met haar achterban van belangenorganisaties de volgende adviezen voor politieke partijen geformuleerd. Meer informatie? Bel met 074 – 2500155 of mail naar info@belangenorganisatiesoverijssel.nl.

1. Duidelijke informatie voor burgers

De gemeente dient helder te zijn in de procedure rond het aanvragen van ondersteuning. Het gaat dan om de manier waarop de burger zich moet melden, de wijze waarop de gemeente de vraag onderzoekt en erover beslist. Verder kunnen genoemd worden: de informatie over de mogelijkheid van een persoonsgebonden budget en de hoogte van de eigen bijdrage, het verschil tussen een algemene voorziening en een maatwerkvoorziening en de mogelijkheden van klachten en bezwaar/beroep.

Adviezen:

- hanteer verschillende manieren (website, folders, ervaringsdeskundigen) om burgers laagdrempelig te informeren;
- raadpleeg burgers en ervaringsdeskundigen over de beste manier van informeren;
- informeer burgers actief over de mogelijkheid om een klacht in te dienen of bezwaar/beroep aan te tekenen.

2. Persoonlijk plan

Nadat een burger gemeld heeft dat hij/zij een ondersteuningsvraag heeft, stuurt de gemeente een bericht van ontvangst en vermeldt daarin dat de burger als voorbereiding op het gesprek een persoonlijk plan kan opstellen. Burgers doen er goed aan zichzelf vroegtijdig te bezinnen op de ondersteuning die zij nodig hebben. Zo'n plan omvat zaken als: wat wil en kan ik zelf, waar kan ik mijn netwerk van vrienden en familieleden bij betrekken; welke voorzieningen heb ik nodig?

Adviezen:

- informeer burgers actief en vroegtijdig dat zij een persoonlijk plan kunnen opstellen;
- stimuleer dat zij, indien nodig, hun netwerk betrekken;
- wijs er op dat deskundige en onafhankelijke cliëntondersteuners beschikbaar zijn.

3. Onafhankelijke cliëntondersteuning

Een burger die behoefte heeft aan iemand die met hem meedenkt bij het opstellen van een persoonlijk plan ter voorbereiding op het keukentafelgesprek, kan gebruik maken van een cliëntondersteuner. De cliëntondersteuner wordt door de gemeente beschikbaar gesteld en is onafhankelijk. Vooral voor minder mondige burgers kan de cliëntondersteuner een cruciaal persoon zijn bij het formuleren van de ondersteuningsvraag.

Adviezen:

- zorg dat de cliëntondersteuners werkelijk onafhankelijk zijn van de gemeente en van zorgaanbieders, zoals de cliëntondersteuners van Zorgbelang;
- organiseer integrale cliëntondersteuning (zorg, Wmo, jeugd en langdurige zorg), zodat cliënten met maar één cliëntondersteuner te maken krijgen;
- stimuleer de bekendheid van de cliëntondersteuners.

4. Inkoopbeleid

Door middel van het inkoopbeleid realiseren gemeenten hun maatschappelijke opdracht om mensen met een hulpvraag te ondersteunen. Zij kunnen door hun manier van inkopen invloed uitoefenen op het beleid en het gedrag van zorgaanbieders door eisen te stellen.

Adviezen:

- laat de Adviesraad Sociaal Domein actief meedenken over het inkoopbeleid;
- zorg dat de cliënt keuzevrijheid heeft uit meerdere aanbieders;
- baseer het inkoopbeleid op de resultaten van het cliëntervaringsonderzoek;
- stel duidelijke eisen aan het cliënten- en kwaliteitsbeleid van de aanbieders.

5. Burgerinitiatieven

Burgers ondernemen steeds meer initiatieven. Gemeenten kunnen deze initiatieven faciliteren door bijvoorbeeld een startsubsidie, een welwillende ambtenaar met kennis van beleid, fondsen en financieringsmogelijkheden en door initiatieven met elkaar in verbinding te brengen.

Adviezen:

- stimuleer dat de gemeente open staat voor initiatieven van burgers en die faciliteert;
- sta als gemeente achter het 'right to challenge'.

6. Ondersteuning van mantelzorgers

Mensen met een ondersteuningsvraag wonen langer zelfstandig. Een belangrijke voorwaarde daarvoor is in veel situaties het ondersteunen van de mantelzorgers die het in de praktijk mogelijk maken dat mensen met een beperking in de samenleving blijven wonen. Ondersteuning van mantelzorgers kan veel omvatten: mogelijkheden voor ontspanning, respijtzorg, het mantelzorgcompliment en mantelzorgers betrekken bij het keukentafelgesprek.

Adviezen:

- stel een gedegen mantelzorgbeleid op samen met mantelzorgers;
- vergroot op tal van manieren (zie boven) de draaglast van mantelzorgers;
- stimuleer dat mantelzorgers zelf een apart keukentafelgesprek hebben.

7. Sociale wijkteams

Gemeenten beschikken over integrale, sociale wijkteams, dat wil zeggen dat professionals uit verschillende beleidsgebieden (welzijn, onderwijs, schuldhulpverlening, thuiszorg) concreet samenwerken. Aandachtspunten rond het functioneren van de sociale wijkteams zijn de betrokkenheid van burgers, privacy, besluitvormingskracht en de kennis van de jeugdhulp en armoede.

Adviezen:

- stimuleer dat burgers invloed hebben op de wijkteams (door het wijkplan op te stellen);
- let op de privacy van de bewoners;
- stimuleer dat wijkteams bewoners actief bij hun activiteiten betrekken.

8. VN-verdrag inzake rechten van mensen met een beperking

Het VN-verdrag wil de participatie van mensen met een beperking (lichamelijk, visueel, geestelijk, verstandelijk) vergroten en drempels (feitelijk, sociaal, financieel) wegnemen. De gemeente beschikt over tal van instrumenten om die participatie te bevorderen.

Adviezen:

- stel een lokale inclusie agenda op;
- betrek mensen met een beperking bij het beleid dat hen raakt.

9. Gezondheid

De gemeente heeft tot taak de gezondheid van burgers te bevorderen en onder meer depressie, eenzaamheid en alcoholmisbruik te verkleinen. Door te werken aan positieve gezondheid kan zij burgers ondersteunen in het behouden van de zelfregie ondanks lichamelijke en geestelijke uitdagingen van het leven.

Adviezen:

- vergroot de gezondheidsvaardigheden van burgers;
- werk als gemeente samen met de zorgverzekeraars;
- analyseer de gezondheidssituatie in de wijk en stel met de inwoners een plan van aanpak op.

10. Jeugd

De gemeente is verantwoordelijk voor het ondersteunen van ouders bij opvoedproblemen en van jongeren met opgroeioproblemen. Het gaat om bijvoorbeeld huiselijk geweld, tijdig signaleren van psychische problemen en specialistische zorg. Het beleid wordt zowel op lokaal niveau als op regionaal niveau gevoerd. Belangrijk thema is de omslag waarbij de burger wordt ondersteund om zijn eigen problemen aan te pakken.

Adviezen:

- stimuleer dat cliënten zelf hun (familie) plan opstellen;
- zorg dat een cliënt een vaste contactpersoon bij de gemeente heeft;
- organiseer een lokale of regionale Jongerenraad;
- vraag jonge cliënten op een aansprekende manier naar hun ervaringen.

11. Wonen

Zowel ouderen als mensen met een beperking wonen langer zelfstandig. Het overheidsbeleid is erop gericht dit te ondersteunen. Een woning is immers een 'thuis' waar mensen zich veilig en krachtig voelen. Gemeenten beschikken over tal van instrumenten om langer zelfstandig wonen mogelijk te maken, zeker als een integrale aanpak in de wijk gehanteerd wordt.

Adviezen:

- bereid inwoners goed voor op het langer zelfstandig wonen biedt ruimte aan nieuwe woonconcepten van burgers;
- stel een integrale woon- en zorgvisie voor een wijk op.

12. Onafhankelijke klachtenopvang en ombudsfunctie

Als mensen vastlopen in zorg en maatschappelijke ondersteuning, dan dient de gemeente zorg te dragen voor een goede klachtenopvang en afhandeling.

Adviezen:

- organiseer de klachtenopvang via een onafhankelijke organisatie;
- overweeg het installeren van een onafhankelijke en laagdrempelige ombudsfunctie voor het sociaal domein.